

WATER- SCHAPPEN & ENERGIE

RESULTATEN KLIMAATMONITOR WATERSCHAPPEN

VERSLAGJAAR 2017

De waterschappen leveren een zichtbare bijdrage aan de nationale doelstellingen voor broeikasgassen en energie. Hiervoor hebben zij zichzelf hoge ambities gesteld op het gebied van energieproductie en -besparing. De Klimaatmonitor Waterschappen geeft inzicht in de resultaten van de waterschappen op het gebied van duurzaamheid, energie en klimaat.

NWB BANK

 **UNIE VAN
WATERSCHAPPEN**

AMBITIES WATERSCHAPPEN

- 40% zelfvoorzienendheid door eigen duurzame energieproductie in 2020
- 30% energie-efficiënter en zuiniger werken tussen 2005 en 2020
- 30% minder uitstoot van broeikasgas tussen 1990 en 2020
- 100% duurzame inkoop in 2015.

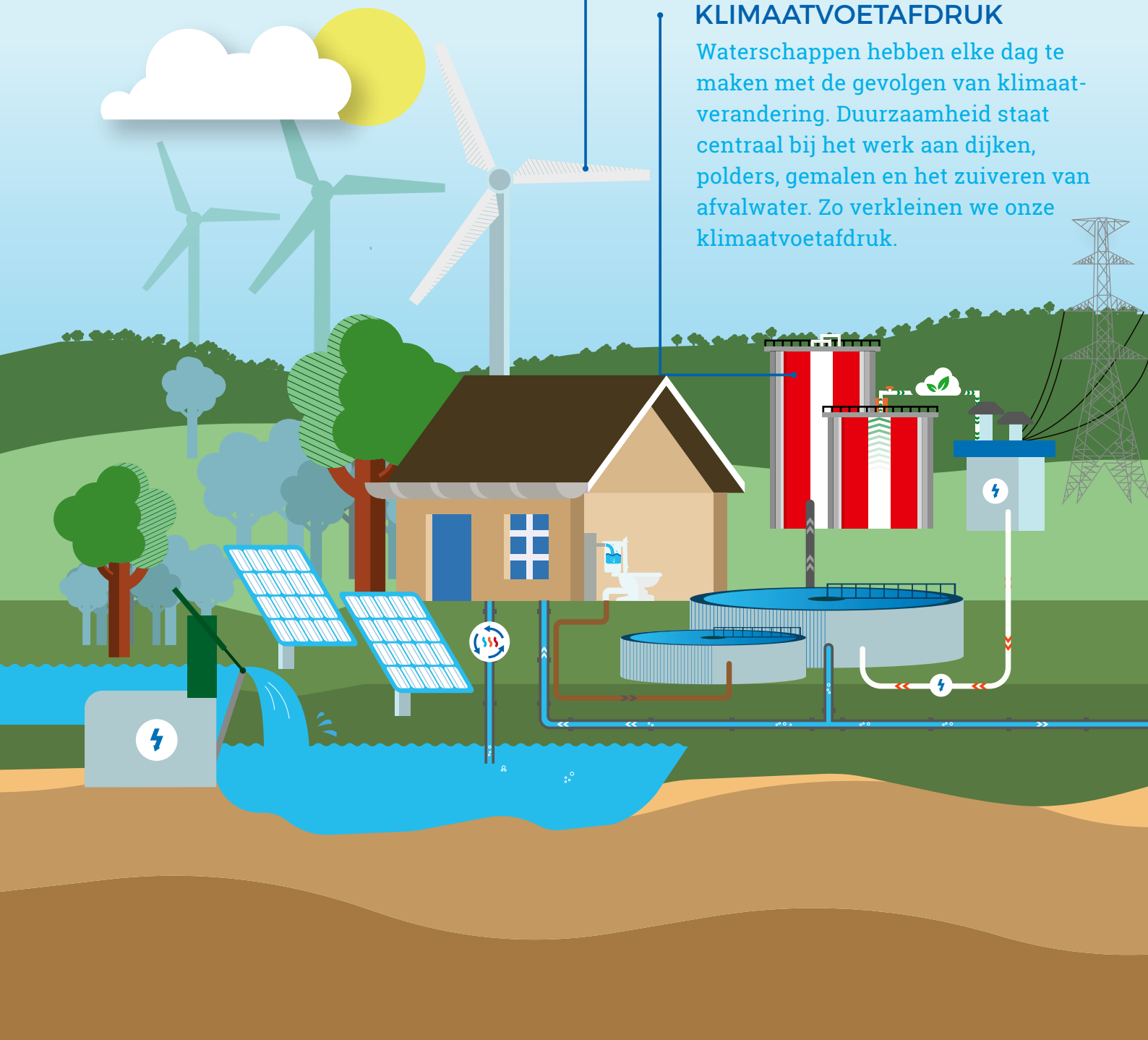
De inzet van de waterschappen is gericht op 100% energieneutraliteit in 2025 door eigen opwekking en het beschikbaar stellen van terreinen.

RESULTATEN KLIMAATMONITOR VERSLAGJAAR 2017

- 33,9% zelfvoorzienend door eigen duurzame energieproductie
- +8,7% door beschikbaarstellen van terreinen aan derden
- 3,5% jaarlijkse energie efficiency-verbetering in de periode 2009-2017
- 52% minder uitstoot van broeikasgassen in de periode 2005-2017
- 98% van de inkoop is duurzaam

KLIMAATVOETAFDruk

Waterschappen hebben elke dag te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Duurzaamheid staat centraal bij het werk aan dijken, polders, gemalen en het zuiveren van afvalwater. Zo verkleinen we onze klimaatvoetafdruk.

KLIMAATMONITOR WATERSCHAPPEN

Met de Klimaatmonitor Waterschappen leggen de waterschappen verantwoording af over de voortgang van de gemaakte afspraken met het Rijk op het gebied van energie, klimaat en duurzaamheid. De Klimaatmonitor Waterschappen verslagjaar 2017 heeft betrekking op de resultaten over het jaar 2017 en brengt de tussentijdse voortgang in beeld zowel binnen het individuele waterschap als van de gehele waterschapssector op het gebied van energie-efficiëntie, duurzame energieproductie, reductie van broeikasgassen, duurzame inkoop en vervoer.

OP WEG NAAR ENERGIENEUTRALITEIT

Het waterbeheer kan een belangrijke maatschappelijke bijdrage leveren aan de energietransitie richting 2050. De waterschappen zetten hier op in, omdat zij in het dagelijks werk stevig worden geconfronteerd met de gevolgen van de klimaatverandering. Hierbij wijden de waterschappen zich aan energiebesparing en opslag, het beschikbaar stellen van eigen terreinen en het zelf opwekken van duurzame energie uit biogas, wind, zon en water. Uit de Klimaatmonitor Waterschappen verslagjaar 2017 blijkt dat de waterschappen goed op weg zijn om de afgesproken ambities uit de diverse akkoorden en convenanten te realiseren. Zij werken toe naar 100% energieneutraliteit in 2025 en willen hiervoor in het Klimaatakkoord dat nu tot stand komt verdere afspraken maken en hierbij het ambitieniveau van het Kabinet van een reductie van 49% van de CO₂ uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990 ondersteunen. Met provincies en gemeenten pleiten de waterschappen voor een Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (RES). Deze worden een belangrijk instrument voor het vormgeven van de energietransitie binnen het te verwachten Klimaatakkoord.

ENERGIE-EFFICIENCY: GEMIDDELD 3,5% PER JAAR BEHAALD

De doelstelling om per jaar gemiddeld 2% energie-efficiencyverbetering te realiseren is ruimschoots behaald. Onder energie-efficiency wordt hierbij verstaan: energiebesparing en inzet van duurzame energie. Tot nu toe werd de behaalde energie-efficiencyverbetering als gevolg van genomen energiebesparingsmaatregelen enkel gemonitord over het bedrijfsonderdeel afvalwaterzuivering. In 2017 zijn ook de overige bedrijfsonderdelen meegenomen in de monitoring. In de periode 2009 - 2017 is een totale efficiencyverbetering gerealiseerd van 31,8% oftewel 3,5% per jaar.

EFFICIËNTE SLIBVERWERKING DOOR SNB EN HVC.

Ruim een kwart van de efficiencyverbetering door proces- en ketenmaatregelen is behaald door de optimalisatie van de slibverwerking door SNB en HVC (SVI Dordrecht). Hier is in de afgelopen jaren voor in totaal 465 TJ aan besparingsmaatregelen doorgevoerd. Dit is gelijk aan 4,8% van het totaal energiegebruik van alle waterschappen in 2017.

ENERGIE OPWEKKING: 33,9% EIGEN ENERGIEVERBRUIK DUURZAAM OPGEWEKT

De waterschappen willen in 2020 minstens voor 40% zelfvoorzienend te zijn door de ontwikkeling van eigen duurzame energieproductie. In 2017 was 33,9% van het energieverbruik in de sector afkomstig van zelf opgewekte duurzame energie. Als de ingezette trend zich doorzet, wordt de doelstelling in 2020 gehaald. De sector is volop bezig met onderzoek naar en realisatie van duurzame energieprojecten. De waterschappen investeren zelf in de productie van biogas door slibvergisting op de rioolwaterzuiveringsinstallaties, maar ook in energie uit wind, zon en aquathermie (warmte uit afval- en oppervlaktewater). Waterschappen zoeken ook de samenwerking met derden op, door bijvoorbeeld eigen terreinen ter beschikking te stellen aan derden voor plaatsing van zonnepanelen en windturbines. De opwekking van duurzame energie door het beschikbaar stellen van assets aan derden was in 2017 gelijk aan 8,7% van het energieverbruik van alle waterschappen samen.

ENERGIEFABRIEK TILBURG

Het zuiveringsslib van alle afvalwaterzuiveringsinstallaties van Waterschap De Dommel is de input voor de energiefabriek Tilburg. Het slib wordt onder invloed van hoge druk en temperatuur gekraakt. Bij het kraken van de biomassa komt extra eenvoudig vergistbaar materiaal vrij. Deze wordt vervolgens naar de gisting verpompt. Hierin zitten bacteriën die de vrijgekomen biomassa omzet in biogas. Het biogas wordt gebruikt voor de productie van stoom voor het kraakproces en als brandstof voor de gasmotoren die er elektriciteit van maken. Tevens wordt biogas aan een naastgelegen bedrijf geleverd. Zij wekken het biogas op naar groengas, wat op het centrale gasnet wordt gezet.

REDUCTIE BROEIKASGASSEN: 52% IN 2005-2017

De ambitie is om de CO₂ klimaatvoetafdruk van 1990 in de periode tot 2020 met 30% te verminderen. Op basis van de energiegegevens van de afvalwaterzuivering blijkt dat de waterschappen in de periode 2005 -2017 een vermindering van 52% (241 kiloton CO₂) hebben gerealiseerd. Dit komt voornamelijk door de productie van biogas en door de inkoop van groene stroom. De voetafdruk van 2017 komt overeen met de CO₂- uitstoot van ruim 49.000 huishoudens. De verhoging van de duurzame energieproductie zal in de komende jaren tot een verdere reductie leiden.

DUURZAME INKOOP: NAGENOEG 100%

De doelstelling die met het Rijk is afgesproken, is om in 2015 100% duurzaam in te kopen. Het gemiddeld percentage duurzaam inkopen is in 2015 98%. Recentere data zijn niet beschikbaar. In 2017 bestaat 99,6% van de door de waterschappen ingekochte elektriciteit uit groene stroom. Naast inkoop van energie gaat het ook om duurzaamheid bij de aanleg van en het onderhoud aan infrastructurele werken, het gebruik van duurzame materialen en de inkoop van facilitaire goederen. De afspraak over duurzaam inkopen is in 2016 vervangen door het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). In het Manifest MVI zijn ambities vastgelegd die verder gaan dan het toepassen van minimumeisen en daarmee vervangt het manifest eerdere afspraken. De waterschappen hebben in 2017 de Green Deal Duurzaam GWW 2.0 ondertekend. Hiermee hebben zij zich aangesloten bij de ambitie dat duurzaamheid in 2020 een vanzelfsprekend en integraal onderdeel is binnen alle infrastructurele programma's en projecten.

VERVOER: TWEEDERDE WATERSCHAPPEN HEBBEN STRUCTURELE AANPAK

De waterschappen hebben de ambitie om de CO₂-uitstoot van vervoer te reduceren. Van de CO₂ klimaatvoetafdruk bestaat ongeveer 25% uit emissies ten gevolge van personenvervoer en vrachttransport. Ruim tweederde van de waterschappen heeft een structurele aanpak, of neemt maatregelen om CO₂-reductie ten gevolge van vervoer te realiseren.

Deze uitgave en de Klimaatmonitor zijn te vinden op www.uvw.nl onder het thema Duurzaamheid (<https://www.uvw.nl/thema/duurzaamheid/energie/>).

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

Januari 2019

info@uvw.nl
www.uvw.nl